Riigikontrolli arvamus Õiguskantsleri Kantselei 2004. aasta majandusaasta aruande ja tehingute seaduslikkuse kohta

KONTROLLIARUANNE

nr OSI-2-6/05/43
25.05.2005

Riigikontrolli arvamus Õiguskantsleri Kantselei 2004. aasta majandusaasta aruande ja tehingute seaduslikkuse kohta

Tallinn
2005

Sisukord

SISSEJUHATUS 3

1. ARVAMUSE ANDMISE LÄHTEKOHAD 4

1.1. Riigikontrolli pädevus 4

1.2. Auditi eesmärk 4

1.3. Vastavus standarditele 4

1.4. Vastutus aruannete õigsuse ja nende aluseks olevate majandustehingute õiguspärasuse eest 5

2. ARVAMUS ÕIGUSKANTSLERI KANTSELEI 2004. AASTA MAJANDUSAASTA ARUANDE KOHTA 6

2.1. Märkused 6

2.2. Riigikontrolli arvamus 7

2.3. Riigikontrolli ettepanekud 7

3. FINANTSJUHTIMINE JA SISEKONTROLLISÜSTEEM 9

3.1. Tähelepanekud finantsjuhtimise kohta 9

3.2. Tähelepanekud sisekontrollisüsteemi toimimise kohta 9

3.3. Riigikontrolli ettepanekud 9

LISA 10

ÕIGUSKANTSLERI ASETÄITJA-NÕUNIKU ÕIGUSKANTSLERI ÜLESANNETES VASTUS 11

Sissejuhatus

Riigikontroll kontrollis Õiguskantsleri Kantselei 31.12.2004. a lõppenud majandusaasta aruannet. Majandusaasta aruande koostamise kohustus tuleneb raamatupidamise seadusest ning rahandusministri 11.12.2003. a määrusest nr 105 “Riigi raamatupidamise üldeeskiri”.

Auditis lähtuti raamatupidamise andmetest 31.12.2004. a seisuga. Auditi põhieesmärgiks oli hinnata majandusaasta aruande vastavust raamatupidamise seadusele, rahandusministri määrustele ning muudele aastaaruannet mõjutavatele õigusaktidele.

Õiguskantsleri Kantselei 2004. a aastaaruande audit toimus vastavalt Riigikontrolli tööplaanile.

Auditit juhtis auditijuht Krista Uuna, töörühmas osalesid audiitorid Mare Kabrits ja Kristi Kährin.

1. Arvamuse andmise lähtekohad

1.1. Riigikontrolli pädevus

Riigikontrollil on riigieelarve seaduse järgi kohustus anda hinnang põhiseaduslike institutsioonide majandusaasta aruande õigsuse ja tehingute seaduslikkuse kohta.[1] Selle kohustuse täitmiseks auditeerib Riigikontroll asutusi ja isikuid vastavalt Riigikontrolli seadusele.[2]

1.2. Auditi eesmärk

Võttes aluseks Riigikontrolli seaduses loetletud ülesanded[3], oli auditi eesmärgiks avaldada arvamust Õiguskantsleri Kantselei 2004. aasta majandusaasta aruande ning tehingute seaduslikkuse kohta. Arvamust andes tugines Riigikontroll järgmistele kriteeriumidele:

- varad ja kohustused eksisteerivad antud kuupäeval;
- varad ja kohustused kuuluvad Õiguskantsleri Kantseleile antud kuupäeval;
- tehingud või sündmused toimusid antud perioodi jooksul;
- puuduvad kajastamata varad, kohustused, tehingud või sündmused või avalikustamata näitajad;
- varad ja kohustused on kajastatud õiges bilansilises väärtuses;
- tehingud või sündmused on kajastatud korrektsetes summades ja tulud või kulud on kantud õigesse perioodi;
- näitajad on avalikustatud, klassifitseeritud ja kirjeldatud kooskõlas raamatupidamise hea tavaga;
- tehingud või sündmused on olulises osas kooskõlas olulisemate asjakohaste regulatsioonidega.

Finantsjuhtimise ja sisekontrollisüsteemi kohta Riigikontroll üldhinnangut ei anna, kuid toome välja olulisemad tähelepanekud.

1.3. Vastavus standarditele

Audit sooritati kooskõlas INTOSAI[4] auditistandarditega. Need standardid nõuavad, et audit kavandatakse ja sooritatakse viisil, mis võimaldab piisava kindlustundega otsustada, kas finantsaruanded ei sisalda olulisi vigu ega ebatäpsusi. Auditi käigus kontrollisid audiitorid väljavõtteliselt tõendusmaterjale, millel põhinevad raamatupidamise aastaaruandes esitatud näitajad. Audit hõlmas ka aruannete koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtete ja juhtkonna raamatupidamislike hinnangute analüüsi ning tehingute õiguspärasuse kontrolli. Riigikontroll leiab, et audit annab piisava aluse arvamuse avaldamiseks asutuse majandusaasta aruande ja majandustehingute seaduslikkuse kohta.

[1] Riigieelarve seadus, § 47 lg 2
[2] Riigikontrolli seadus, § 7
[3] Riigikontrolli seadus, § 6
[4] *International Organisation of Supreme Audit Institutions* – Kõrgeimate Kontrolliasutuste Rahvusvaheline Organisatsioon, mis tegutseb ÜRO egiidi all

1.4. Vastutus aruannete õigsuse ja nende aluseks olevate majandustehingute õiguspärasuse eest

Aruannete koostamise ning neis sisalduva info õigsuse eest vastutas auditeeritud perioodil õiguskantsler Allar Jõks. Õiguskantsleri Kantselei raamatupidamist korraldas vahetult finantsnõunik-pearaamatupidaja Eve Marima.

Õiguskantsleri Kantselei 2004. aasta majandusaasta aruande õigsust on oma allkirjaga kinnitanud õiguskantsleri personalinõunik kantselei direktori ülesannetes Kertti Päeva.

2. Arvamus Õiguskantsleri Kantselei 2004. aasta majandusaasta aruande kohta

2.1. Märkused

2.1.1. Märkus Õiguskantsleri Kantselei bilansi algsaldode kohta

Riigikontroll ei ole auditeerinud Õiguskantsleri Kantselei 2003. a majandusaasta aruannet ja seetõttu ei anna hinnangut Õiguskantsleri Kantselei 2004. a majandusaasta bilansi algsaldode õigsuse kohta.

2.1.2. Kohustuste bilansis kajastamata jätmine

Õiguskantsleri Kantseleil oli 31.12.2004. a seisuga seitse kehtivat liisingulepingut, neist kolm sõiduauto liisingulepingut, kolm kontoritehnika liisingulepingut ja üks IT-vahendite liisinguleping.

Sõiduautode liisingulepingud

- 29.09.2004. a on sõlmitud AS-iga Ühisliising rendileping nr L04107364 sõiduauto Opel Safira Club soetamiseks kestusega viis aastat ja maksumusega 289 000 krooni koos käibemaksuga;

- 11.07.2003. a on sõlmitud AS-iga Hansa Liising liisinguleping nr 0061588L sõiduauto Volvo S80 soetamiseks kestusega viis aastat ja maksumusega 428 163 krooni koos käibemaksuga.

AS-iga Ühisliising sõlmitud lepingus on pooled kokku leppinud, et rentnikupoolse lepingu ennetähtaegse lõpetamise soovist teatab rentnik Ühisliisingule kirjalikult ette 59 kuud ehk viis aastat. Seega tuleb sõlmitud lepingu kohaselt Ühisliisingule tasuda igal juhul kõik rendimaksed.

AS-iga Hansa Liising sõlmitud lepingus on osapooled kokku leppinud, et kui liisinguvõtja soovib liisingulepingut ennetähtaegselt lõpetada ja liisingueset tagastada, kuuluvad liisinguvõtja poolt tasumisele liisingulepingust tuleneva jooksva kuu liisingu osamakse ja intress ning kõik järgnevad osamaksed ja liisinguandja nõudmisel kuni kuue järgneva kuu intressimaksed.

Kontoritehnika liisingulepingud

- 09.01.2004. a on sõlmitud OÜ-ga 3 Step IT kontoritehnika liisimiseks liisinguleping nr 200401L0001-000-000 kestusega kolm aastat ja maksumusega 209 422 krooni ilma käibemaksuta;

- 19.02.2004. a on sõlmitud OÜ-ga 3 Step IT kontoritehnika liisimiseks liisinguleping nr 200402L0015-000-000 kestusega kolm aastat ja maksumusega 55 444 krooni ilma käibemaksuta;

- 19.08.2004. a on sõlmitud OÜ-ga 3 Step IT kontoritehnika liisimiseks liisinguleping nr 200408L0001-000-000 kestusega kolm aastat ja maksumusega 173 292 krooni ilma käibemaksuta.

Sõlmitud lepingutes on pooled kokku leppinud, et liisinguvõtja kohustub lepingu ülesütlemise soovi korral hüvitama liisinguandjale liisingueseme võõrandamise tegeliku hinna ja jääkmaksumusest tekkinud vahe.

IT-vahendite liisinguleping

19.11.2002. a on sõlmitud AS-iga Hansa Liising IT-vara liisinguleping nr 0049028L kestusega kolm aastat ja maksumusega 528 799 krooni koos käibemaksuga.

Lepingus on osapooled kokku leppinud, et kui liisinguvõtja soovib liisingulepingut ennetähtaegselt lõpetada ja liisingueset tagastada, kuuluvad liisinguvõtja poolt tasumisele liisingulepingust tuleneva jooksva kuu liisingu osamakse ja intress ning kõik järgnevad osamaksed ja liisinguandja nõudmisel kuni kuue järgneva kuu intressimaksed.

Kõik eelloetletud lepingud on Raamatupidamise Toimkonna juhendi nr 9 (“Rendiarvestus”) kohaselt käsitatavad kapitalirendi lepingutena, kuna Riigikontrolli hinnangul on põhilised varadega seotud riskid ja hüved üle kandunud rentnikule. Kapitalirendile viitab ka asjaolu, et sõlmitud lepingutes kas lepinguperiood katab suure osa renditava vara majanduslikust elueast või rendimaksetega tasutakse suur osa vara maksumusest.

Nimetatud varad ega lepingutest tulenev kohustus ei ole Õiguskantsleri Kantselei bilansis kajastatud. Riigikontrolli hinnangul on kõigi nimetatud lepingute puhul tegemist riigiasutuse võetud kohustustega, mille ennetähtaegne lõpetamine ei ole lepingutingimusi arvestades ilma täiendavaid väljaminekuid tegemata võimalik, ning seetõttu peaks need olema raamatupidamises kajastatud. Konservatiivsuse põhimõttest[5] lähtuvalt tuleb raamatupidamise aastaaruannet koostada ettevaatlikult ja kaalutletult, et vältida varade ja tulude ülehindamist või kohustuste ja kulude allahindamist.

Samuti on Riigikontrolli arvamusel rikutud riigieelarve seadust, mis keelab riigiasutustel võtta laenu, kasutada kapitalirenti ning võtta muid selliseid kohustusi.[6]

2.2. Riigikontrolli arvamus

Arvestades auditi ulatust ning jättes välja punktides 2.1.1 ja 2.1.2 toodud märkuste mõju, on Õiguskantsleri Kantselei majandusaasta aruanne 31.12.2004. a seisuga, mis näitab kantselei 2004. aasta kassakuludeks 18 156 298 krooni ja tulemiks 0 krooni ning bilansimahuks 31.12.2004. a seisuga 675 145 krooni, olulises osas kooskõlas Eesti Vabariigi rahandusministri 11.12.2003. a määrusega nr 105 “Riigi raamatupidamise üldeeskiri”.

Õigusaktide nimekiri, millele vastavust Riigikontroll moodustatud valimi alusel kontrollis, on toodud aruande lisas. Auditi tulemusena tehtud tähelepanek tehingute seaduslikkuse kohta on toodud punktis 2.1.2.

2.3. Riigikontrolli ettepanekud

Õiguskantslerile

- Edaspidi vältida riigieelarve seadusega keelatud kohustuste võtmist. Kajastada juba võetud kohustused raamatupidamises või muuta sõlmitud lepinguid selliselt, et kantseleil ei oleks pöördumatuid kohustusi.

[5] Raamatupidamise seadus, § 16
[6] Riigieelarve seadus, § 29 lg 3

Vastuses kontrolliaruande eelnõule ei nõustu õiguskantsleri asetäitja-nõunik õiguskantsleri ülesannetes Riigikontrolli seisukohaga riigieelarve seaduse rikkumise kohta. Põhjenduseks on toodud, et kapitalirendi mõistet ei ole defineeritud üheski kehtivas õigusaktis ning Raamatupidamise Toimkonna juhendid ei ole õigusaktid, vaid on soovitusliku iseloomuga, mistõttu kapitalirendi mõiste defineerimine nendest lähtuvalt ei ole korrektne.

Riigikontroll nõustub, et seaduse tasandil ei ole kapitalirendi mõiste sisu määratletud, ja leiab, et seaduste sellekohane täiendamine on vajalik, ning on pöördunud selles küsimuses rahandusministri poole. Samas jääb Riigikontroll rendilepingute raamatupidamises kajastamise osas oma seisukoha juurde ja leiab, et lepingute kajastamisel raamatupidamises tuleb lähtuda Raamatupidamise Toimkonna juhenditest.

3. Finantsjuhtimine ja sisekontrollisüsteem

3.1. Tähelepanekud finantsjuhtimise kohta

3.1.1. Hinnangut andmata toob Riigikontroll välja mõned Õiguskantsleri Kantselei 2004. aasta eelarvest tehtud kulutused.

- II osakonna vanemnõunikule Sulev Läänele määrati teenistusest vabastamisel seoses tema nimetamisega regionaalministri nõuniku ametikohale kauaaegse teenistuse eest Õiguskantsleri Kantseleis rahaline preemia kaheteistkümne kuupalga ulatuses. Preemiasumma oli 229 632 krooni. Premeerimise aluseks olev kuupalk oli 19 136 krooni, sh astmepalk 10 500 krooni; astmesisene suurendus 35%; lisatasu teenistusaastate eest 15% ning lisatasu nelja võõrkeele valdamise eest 20%.

- Krediitkaardikulude pistelise kontrolli käigus ilmnes, et Õiguskantsleri Kantselei on krediitkaarti detsembris kasutanud põhiliselt restoraniarvete tasumiseks. Kokku oli krediitkaardiga tasutud restoraniarveid summas 10 744 krooni, millele lisandub erisoodustusmaks.

3.2. Tähelepanekud sisekontrollisüsteemi[7] toimimise kohta

3.2.1. Audiitorid leidsid mitmeid puudusi lähetuste vormistamises ja kulude hüvitamises. Näiteks ei olnud lähetuskorralduses märgitud lähetuse konkreetset sihtkohta seitsmel korral, aruande esitamisega oli hilinetud viiel korral, lähetuskulude hulka oli arvatud ka Tallinna-sisene sõit kolmel korral, aruandel puudus kantselei direktori allkiri kahel korral, aruandel puudus viide lähetuskorraldusele ühel korral.

3.2.2. Õiguskantslerile Allar Jõksile maksti 28.07.2004. a tagasiulatuvalt teenistusaastate eest lisatasu 10% ametipalgast nii 2002. kui ka 2003. aasta eest vastavalt 20 140 ja 43 216 krooni.

Riigikontroll on seisukohal, et puudused lähetuste vormistamisel ning tasude õigeaegsel arvestamisel on tingitud hooletusest.

3.3. Riigikontrolli ettepanekud

Õiguskantslerile

- Täiendada sisekontrollisüsteemi nii, et oleks tagatud
  - lähetuste korrektne vormistamine ja kulude hüvitamine;
  - personaliarvestuse korrektne pidamine ja lisatasude õigeaegne maksmine.

Oma vastuskirjas kontrolliaruande eelnõule ütleb õiguskantsleri asetäitja-nõunik õiguskantsleri ülesannetes, et õiguskantsler nõustub tehtud ettepanekutega ning on asunud sisekontrollisüsteemi tõhustama.

Ines Metsalu
I auditiosakonna peakontrolör

[7] INTOSAI auditistandardite kohaselt on sisekontrollisüsteem poliitika ja protseduuride kogum, mille abil asutuse juhtkond saab tagada eesmärkide saavutamise reeglipärasel, säästlikul ja tõhusal moel. Sisekontrollisüsteem peab kaitsma varasid ja ressursse, tagama juhtimispõhimõtetest kinnipidamise, raamatupidamisarvestuse täpsuse ja täielikkuse ning usaldusväärse finants- ja juhtimisteabe õigeaegse esitamise.

Lisa

Õiguskantsleri Kantselei 2004. a majandusaasta aruannet ja tehingute seaduslikkust auditeerides tuginesid Riigikontrolli audiitorid järgmistele õigusaktide sätetele:

Riigieelarve seaduse §-d 8, 23–30

Seaduse "2004. aasta riigieelarve" §-d 1, 2

Raamatupidamise seaduse §-d 1–16

Riigivaraseaduse §-d 7, 11, 13, 18, 19, 20

Riigihangete seaduse §-d 2–4, 12

Avaliku teenistuse seaduse §-d 10, 37-46, 53, 94, 95, 96

Riigiteenistujate ametinimetuste ja palgaastmestiku seaduse §-d 9, 10

Puhkuseseaduse §-d 8-9, 15, 23-26

Maksukorralduse seaduse §-d 85–89, 105, 108

Tulumaksuseaduse §-d 4, 13, 23, 40, 41, 48

Sotsiaalmaksuseaduse §-d 2, 7, 9

Käibemaksuseaduse §-d 2–4, 13, 17, 18, 20

Töötuskindlustuse seaduse §-d 3, 4, 40, 41

Kogumispensionide seaduse §-d 6–8, 10

Vabariigi Valitsuse 01.08.1995. a määrus nr 285 "Riigivara kasutusse andmise kord"

Vabariigi Valitsuse 01.08.1995. a määrus nr 283 "Riigivara kõlbmatuks tunnistamise, mahakandmise ja hävitamise kord"

Vabariigi Valitsuse 19.12.2003. a määrus nr 342 "Riigiteenistujate töötasustamine 2004. aastal"

Vabariigi Valitsuse 23.08.2001. a määrus nr 278 "Puhkusetasu arvutamise kord"

Vabariigi Valitsuse 15.08.2001. a määrus nr 275 "Keskmise palga arvutamise kord"

Vabariigi Valitsuse 28.03.2001. a määrus nr 108 "Teenistuslähetuse kulude hüvitamise ja päevaraha maksmise tingimused, ulatus ja kord"

Vabariigi Valitsuse 20.12.2002. a määrus nr 426 "Isikliku sõiduauto teenistus-, töö- ja ametisõitudeks kasutamise kulude hüvitise maksmise tingimused ja hüvitise piirmäärad"

Rahandusministri 11.12.2003. a määrus nr 105 "Riigi raamatupidamise üldeeskiri"

Õiguskantsleri asetäitja-nõuniku
õiguskantsleri ülesannetes vastus

ÕIGUSKANTSLER

Pr Ines Metsalu
Peakontrolör
I auditiosakond
Riigikontroll
Narva mnt 11A
15013 TALLINN

Teie nr

Õiguskantsler 18.05.2005 nr 2-12/0502542

Kontrollaruande eelnõust

Austatud proua Metsalu

Õiguskantsleri Kantselei avaldab tänu Riigikontrollile läbiviidud auditi põhjalikkuse ja väärtuslike tähelepanekute eest.

Lähtudes Riigikontrolli seaduse § 50 lg 4 esitame Teile oma seisukohad 06.05.2005. a kontrollaruande eelnõu nr OSI-2-7.1/05/687 "Riigikontrolli arvamus Õiguskantsleri Kantselei 2004. aasta majandusaasta aruande ja tehingute seaduslikkuse kohta".

1. Riigikontroll on teinud Õiguskantsleri Kantseleile (edaspidi Kantselei) märkuse liisingulepingute alusel kasutatava vara ja liisingulepingutest tulenevate kohustuste kajastamata jätmise kohta bilansis.

Riigikontroll on teinud õiguskantslerile ettepaneku edaspidi vältida riigieelarve seadusega keelatud kohustuste võtmist ning kajastada juba võetud kohustused raamatupidamises või muuta sõlmitud lepingud selliselt, et Kantseleil ei oleks pöördumatuid kohustusi.

Riigikontrolli hinnang on antud Raamatupidamise Toimkonna juhendi nr 9 ("Rendiarvestus") kohaselt, mille järgi Kantselei sõlmitud kasutusrendilepingud oleksid käsitletavad kapitalirendi lepingutena. Samuti on Riigikontroll arvamusel, et rikutud on riigieelarve seadust, mis keelab riigiasutustel võtta laenu, kasutada kapitalirenti ning võtta muid selliseid kohustusi.

Kantselei on liisingulepinguid käsitlenud kasutusrendilepingutena, kuna eesmärgiks ei ole lepinguesemete omandamine, vaid ainult kasutamine. Lepinguesemete omandamine ehk kapitalirent on vastuolus riigieelarve seadusega, seadusega kooskõlas olev kasutusrent on lubatav. Kasutusrendilepingutest tulenevad kulud on kajastatud perioodi kuluna. Kasutusrendile võetud vara ei ole bilansis kajastatud materiaalse põhivarana. Kasutusrendikohustused on bilansiväliselt avalikustatud. Riigikontrolli seisukohaga riigieelarve seaduse (edaspidi RES) § 29 lg 3 sätestatud rahaliste kohustuste võtmise nõuete rikkumise kohta ei saa nõustuda järgmistel põhjustel.

RES §-s 29 sätestatakse **kohustuste võtmine riigieelarve assigneeringute arvel**. Riigiasutusel **on keelatud** võtta laenu, **kasutada kapitalirenti** ning võtta **muid selliseid kohustusi** (lg 3 lause 1)[1]. RES-is ei ole rahaliste kohustuste võtmisega seonduvalt antud mõistet „kapitalirent" ega ole ka raamatupidamise seaduses (edaspidi RPS) määratletud mõistet „kapitalirent". Rahalist kohustust puudutava mõiste „kapitalirent" legaaldefinitsiooni puudumine käesoleval ajal seaduses on käsitletav õigusliku (seaduse) lüngana. Seetõttu on RES § 29 lg 3 lauseosa, et riigiasutusel on keelatud kasutada kapitalirenti praktikas mitmeti tõlgendatav.

Osundan, et RES § 29 lg 3 kapitalirenti keelustava sätte jõustumisel 20.07.2002 kehtis käibemaksuseaduse § 3 lg 5, mille kohaselt kasutusrenti käsitati käibemaksuseaduse tähenduses teenuse osutamisena ja kapitalirenti kauba võõrandamisena. **Kapitalirendina käsitati tehingut, mille puhul rendilepingus on sätestatud kauba väljaostmisel selle omandiõiguse üleminek rentnikule**. Muudel juhtudel käsitati tehingut kasutusrendina[2] (kehtetu seoses 01.05.2004 jõustunud uue käibemaksuseadusega). Seega RES § 29 lg 3 kapitalirenti keelustava sätte vastuvõtmisel oli seadusandja tahe suunatud sellele, et keelustada riigiasutustele selliste tehingute tegemine, mille puhul rendilepingus on sätestatud kauba väljaostmine seoses selle omandiõiguse üleminekuga rentnikule (kohustuste võtmine järgmiste aastate eelarvete arvel). Sellest tulenevalt on kasutusrent RES § 29 lg 3 kontekstis riigiasutuse jaoks lubatav, kapitalirent aga keelatud tegevus. Kantselei eesmärgiks ei ole lepinguesemete omandamine, vaid üksnes kasutamine, seega ei ole me olemuslikult rikkunud RES § 29 lg 3 sätestatud kapitalirendi keeldu ja selle sisulist mõtet.

Riigikontroll on liisingulepingute kvalifitseerimisel kapitalirendina lähtunud Raamatupidamise Toimkonna juhendist nr 9 „Rendiarvestus"[3] (edaspidi RTJ 9 – jõustunud 30.12.2002). Osundatud juhendi §-s 6 antakse mõisted „kapitalirent" ja „kasutusrent" ning §-des 12-13 tuuakse näitlikult kriteeriumid, mis võivad tingida rendi liigitamise kapitalirendiks. RTJ 9 sätestatud näitlikest kriteeriumitest lähtudes on Riigikontroll jõudnud järeldusele, et rikutud on riigieelarve seadust.

Raamatupidamise seaduse §-s 34 sätestatakse **Toimkonna juhendid**. Toimkonna juhendeid antakse välja **raamatupidamise seaduse selgitamiseks ja täpsustamiseks**. **Juhendi vastuolu korral seadusega kohaldatakse seaduses sätestatut** (lg 2). Juhendid ei ole õigusaktid, vaid tegemist on üksnes RPS-i selgitavate ja täpsustavate metoodiliste dokumentidega. Olemuselt juhend ei asenda ega saagi asendada seadust.

Olen seisukohal, et riigiasutuse poolt võetavad rahalised kohustused ja nendega seotud mõistete legaaldefinitsioonid, sh mõiste „kapitalirent" peab sätestama riigieelarve seadus. RES § 29 lg 3 tulenev kapitalirendi ja kasutusrendi piiritlemine ei saa tugineda metoodilisele juhendile, vaid peab tulenema seadusest. Seaduse tasandil peab olema sätestatud tegevus, mis on valitsusasutusele ning põhiseaduslikule institutsioonile lubatav tegevus rahaliste kohustuste võtmisel. Seetõttu on vaja muuta riigieelarve seadust ning vajadusel täpsustada riigi raamatupidamise üldeeskirja.

2. Riigikontroll on teinud õiguskantslerile ettepaneku täiendada sisekontrollisüsteemi nii, et oleks tagatud lähetuste korrektne vormistamine ja kulude hüvitamine ning personaliarvestuse korrektne pidamine ja lisatasude õigeaegne maksmine.

---

[1] RK s 17.12.2003 jõust. 01.01.2004 – RT I 2003, 88, 588
[2] RT I, 11.07.2001, 64, 368
[3] RTL 2003, 10, 117

Õiguskantsler nõustub ettepanekuga. Kantselei on juba tõhustanud lähetuste vormistamise korda. Eksimus personaliarvestuses oli erandlik.

Lugupidamisega

Aare Reenumägi
Õiguskantsleri asetäitja-nõunik
õiguskantsleri ülesannetes

Eve Marima 693 8421
Eve.Marima@oiguskantsler.ee

Ilmar Selge 693 8411
Ilmar.Selge@oiguskantsler.ee